

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан філологічного факультету
 Борисе БУНЧУК
12 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ГЕНЕЗА ХУДОЖНЬОЇ БІОГРАФІСТИКИ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ВИДІВ МИСТЕЦТВ

(вибіркова)

Факультет

філологічний

Мова навчання

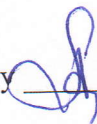
українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни ГЕНЕЗА ХУДОЖНЬОЇ БІОГРАФІСТИКИ У СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ВИДІВ МИСТЕЦТВ складена відповідно освітньо-професійної програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича основі ОНП) 035 «Філологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Розробник: А. Р. Тичініна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

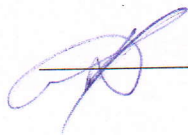
Викладач: А. Р. Тичініна – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Голова методичної ради філологічного факультету Алла АНТОФІЙЧУК

Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Роман ДЗИК

МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна *«Гене́за художньої біографістики у сучасній системі видів мистецтв»* спрямована на поглиблення теоретико-літературних компетентностей аспірантів спеціальності 035 Філологія. Він призначений для того, щоб аспіранти могли осмислити, засвоїти і системно використовувати актуальні поняття біографістики у сучасних методологічних варіаціях літературного біографічного методу. Дана навчальна дисципліна формує навички компетентного погляду на біографію митця у контексті літературного процесу, дає знання методів і прийомів герменевтичного, біографічного й рецептивного аналізу літературних текстів.

Курс забезпечує осмислення, засвоєння і системне використання теоретично-методологічного апарату сучасних біографічних студій. Після засвоєння даної дисципліни аспіранти набувають необхідних знань та умінь для подальшої наукової та практичної роботи в галузі філології, вміють компетентно здійснювати аналізувати біографічні поетичні, прозові та драматичні тексти в контексті різних видів мистецтва.

Мета навчальної дисципліни *«Гене́за художньої біографістики у сучасній системі видів мистецтв»* полягає в усвідомленні жанрової специфіки біографічних текстів, а також у оволодінні ними методикою аналізу текстів художньої біографії. Дисципліна сприяє розширенню професійного світогляду, позаяк розглядає біографію як текст у контексті актуальних методологічних проблем сучасної гуманітаристики.

Курс сприяє реалізації Цілей сталого розвитку, визначених ООН, шляхом формування критичного мислення, міждисциплінарного підходу до аналізу мистецтва, допомагає вирішувати глобальні виклики шляхом популяризації культурної спадщини, соціальної справедливості та освіти.

Завдання – простежити еволюцію біографічного методу, проаналізувати його сучасні методологічні варіації, класифікувати художні біографічні жанри, навчити фаховому аналізу біографічного тексту в контексті різних видів мистецтв.

Пререквізити. Вступ до літературознавства, Теорія літератури, Культурологія, Історія зарубіжної літератури, Історія української літератури, Проблеми літературознавчої термінології, Культурологія, Психологія, Мистецтвознавство, Лінгвістика.

Результати навчання

знати:

- поняття біографії та автобіографії у літературознавчому контексті;
- визначення термінів «художня біографія», «художньо-біографічна проза», «життєпис», «художній життєпис», «біографіка», «біографістика», «біографема», «біографічна лакуна», «біографічна мозаїка»;
- контекстні параметри біографії;
- принципи «конструювання біографії»;
- особливості біографічної риторики;
- маркери біографічної нарації
- рецептивні аспекти реалізації біографічного жанру;
- класифікацію художньо-біографічної прози;
- специфіку автобіографії як наджанрового утворення.

вміти:

- аналізувати літературний текст біографічного кшталту;
- писати різні види автобіографій;
- розрізняти фактичну й інтелектуально-духовну біографію;
- побачити проблему «дистанції» в біографічному дослідженні;
- прокоментувати специфіку біографічного зсуву (turn) та неklasичну методологію (в межах феноменології, герменевтики, психоаналізу, структуралізму-постструктуралізму-постмодернізму);
- виокремлювати місця пам'яті як чинник формування біографічного дискурсу;

- аналізувати жанрову специфіку біографічної малої прози, повісті, роману-біографії, листи, щоденники, есе.

Компетенції, якими має оволодіти аспірант у процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології в межах професійної, наукової та дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення на міжнародному та національному рівні.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу філологічних знань.

ЗК 3. Здатність до проведення самостійних досліджень на високому рівні з опертям на найновіші світові здобутки в галузі філології.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел: фахової літератури, електронних баз.

ЗК 5. Здатність самостійно генерувати нові ідеї та застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність критично оцінювати наукові здобутки інших дослідників та свої власні.

ЗК 9. Здатність до міжособистісного спілкування, дотримання вимог професійної етики, уміння взаємодіяти та комунікувати з іншими фахівцями в галузі філології.

ЗК 11. Здатність ініціювати, організовувати і проводити комплексні теоретичні та практичні дослідження у філологічній галузі.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати роль і значення науки в культурі, зв'язок з іншими формами знання, вплив на проблеми інформаційного суспільства.

ЗК 14. Здатність проводити оригінальні дослідження, результати яких матимуть практичне застосування на вітчизняному та міжнародному рівнях.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (наукова коректність та толерантність) та уміти запобігати конфліктам під час наукових чи професійних дискусій.

ЗК 16. Здатність конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу при вирішенні складних теоретико-прагматичних питань.

ЗК 17. Здатність до формування системного наукового та загальнокультурного світогляду.

ЗК 18. Здатність до планування часу, самоорганізації та самоконтролю.

ЗК 20. Здатність до усвідомлення норм наукової етики та дотримання правил академічної доброчесності.

ЗК 21. Здатність у процесі наукових досліджень виявляти повагу до людської гідності (відмова від домінування, заподіяння шкоди й насильства) незалежно від статевої та гендерної самоідентифікації; здатність усвідомлено визнавати різноманіття підходів до права бути іншим.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати знання з філології для доповнення наявних системних світоглядних знань, концепцій на основі вивчення нових фактів і явищ.

ФК 3. Здатність виокремлювати з накопичених спостережень ті, які можна безпосередньо застосовувати у власній науковій діяльності.

ФК 4. Здатність запам'ятовувати та відтворювати факти, терміни, основні поняття, правила і теорії.

ФК 5. Здатність на високому рівні застосовувати методи наукового аналізу, структурувати літературний матеріал з урахуванням традиційних і новітніх методологічних принципів і засад.

ФК 7. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати знання з обраної філологічної галузі – літературознавства, літературної критики тощо.

ФК 8. Здатність вільно й критично послуговуватися спеціальною науковою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; обґрунтовувати оптимальний вибір термінів (при наявності синонімічних); за необхідності пропонувати нові спеціалізовані терміни та поняття.

ФК 9. Здатність чітко, логічно та послідовно висловлювати думку, досконало спілкуватися усною і писемною формами української та іноземної мов.

ФК 11. Здатність знаходити, відбирати й інтерпретувати наукові матеріали в першоджерелах і фаховій літературі.

ФК 12. Здатність методично грамотно працювати з текстами наукових джерел; екстраполювати засвоєні знання, уміння, навички з філологічних дисциплін у методологію власних дослідницьких проєктів.

ФК 13. Здатність виявляти феномен національної культури з опертям на розуміння її мовної та літературної специфіки.

ФК 18. Здатність розуміти специфіку та тенденції розвитку світового та українського літературного процесу, зміст методів, напрямів, стилів і жанрів.

ФК 19. Здатність на високому рівні володіти знаннями про теоретико-методологічні підходи в літературознавстві та розуміти сутність механізмів та підходів літературознавчого аналізу художнього твору.

ФК 20. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі філології в межах професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, а також до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності за фахом.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати сучасні новітні концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.

ПРН 2. Застосовувати та аналізувати праці провідних українських та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у власній сфері дослідження.

ПРН 7. Формулювати наукову проблему з урахуванням сучасних наукових тенденцій.

ПРН 8. Аналізувати наукові праці з філології, виявляти дискусійні та малодосліджені питання.

ПРН 10. Визначати інформаційну цінність джерел через порівняльний аналіз з іншими джерелами.

ПРН 11. Визначати найефективніші методи дослідження в галузі філології, використовуючи міждисциплінарні підходи та зв'язки.

ПРН 12. Вести спілкування в галузі філології з науковою спільнотою та громадськістю в діалоговому режимі.

ПРН 16. Застосовувати професійні знання в приватній, суспільній, професійній та освітніх сферах спілкування в багатонаціональному середовищі та з представниками інших культур.

ПРН 19. Демонструвати філологічну освіченість, знання теорії, історії, етапів формування і розвитку мовознавчої та літературознавчої науки, персоналій; обізнаність із надбаннями світової літератури, перекладними текстами; користуватися словниками та тезаурусами різних типів, довідниками, інтернет-ресурсами та електронними посібниками.

ПРН 23. Уміти конструктивно діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності на основі етичних норм.

ПРН 25. Уміти підготувати на основі самостійно отриманих результатів та успішно захистити дисертаційне дослідження.

ПРН 29. Характеризувати основні тенденції літературного розвитку в культурному контексті та аспекті історико-суспільних явищ, визначати роль і місце окремого автора в літературному процесі, його приналежність до стильової епохи чи певного художнього напрямку.

ПРН 30. Використовувати різні підходи (історико-типологічний, рецептивно-естетичний, психологічний, культурологічний, гендерний, постколоніальний, герменевтичний) при характеристиці літературних явищ з урахуванням також і практики компаративних літературознавчих студій тощо.

ПРН 31. Застосовувати теоретичну спадщину світової літературознавчої думки та літературної критики; виявляти й розкривати інтертекстуальні паралелі.

ПРН. 34. Уміти практично застосовувати навички гендерної культури, виходячи із засад та принципів гендерної рівності та принципів гендерної демократії.

Опис навчальної дисципліни Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	5			75		залік
Заочна	1	2	3	90	2	2			86		залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. БІОГРАФІЯ ЯК ТЕКСТ У КОНТЕКСТІ АКТУАЛЬНИХ МЕТОДОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ												
Тема 1. Методологічна специфіка «біографічного методу». Біографія і особистість письменника як визначальні моменти творчості.	10	1	0,5			8,5	10	0,20	0,20			9,6
Тема 2. Принцип «конструювання біографії». Біографічна риторика (П. Бурд'є).	10	1	0,5			8,5	10	0,20	0,20			9,6

Рецептивні аспекти реалізації біографічного жанру.												
Тема 3. Місця пам'яті як чинник формування біографічного дискурсу.	10	1	0,5			8,5	10	0,15	0,15			9,7
Тема 4. Автобіографія як самопрезентація особистості. Хронотоп дитинства у художній автобіографії.	10	1	0,5			8,5	10	0,20	0,20			9,6
Разом за змістовим модулем 1	40	4	2			34	40	0,75	0,75			38,5
Змістовий модуль 2. БІОГРАФІЗМ ЯК ЧИННИК ЖАНРОТВОРЕННЯ												
Тема 1. Поетикальні принципи аналізу біографічного тексту. Класифікація художньо-біографічної прози.	8	1	0,5			6,5	8	0,20	0,20			7,6
Тема 2. Жанрова специфіка біографічної малої прози. Художньо-біографічні оповідання й новела.	8	1	0,5			6,5	8	0,25	0,25			7,5
Тема 3. Епістолярій як генологічний різновид художньо-документального жанру	8	1	0,5			6,5	8	0,20	0,20			7,6
Тема 4. Щоденники, щоденникові нотатки як жанрові різновиди художньо-документальної прози. Жанрові параметри роману-біографії.	9	1	0,5			7,5	9	0,20	0,20			7,6
Тема 5. Жанр літературного портрету. Фрагментарна біографія як різновид художньо-біографічної прози	9	1	0,5			7,5	9	0,20	0,20			7,6
Тема 6. Письмо про Себе фікційного суб'єкта.	8	1	0,5			6,5	8	0,20	0,20			7,6

Автобіографія як наджанрове утворення.												
Разом за змістовим модулем 2	50	6	3			41	50	1,25	1,25			47,5
Усього годин	90	10	5			75	90	2	2			86

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	<p>Методологічна специфіка «біографічного методу». Біографія і особистість письменника як визначальні моменти творчості.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення біографічного методу в літературознавстві. 2. Історичні передумови виникнення методу. Основні представники та розвиток біографічного методу. 3. Теоретичні засади біографічного методу. Визначення та ключові поняття. 4. Біографія як фактор формування світогляду письменника. Взаємозв'язок біографії та художньої творчості. 5. Біографічний метод у світовому та українському літературознавстві. Біографічний підхід у працях І. Тена, С. Цвейга, Д. Нортропа. 6. Вплив психології та психоаналізу на метод (З. Фройд, К. Юнг). 7. Українські дослідники біографічного методу (М. Грушевський, С. Єфремов, І. Дзюба). 8. Біографія та особистість письменника як визначальні моменти творчості. 9. Дитинство та соціальне середовище як чинники творчості. Автобіографічність у художніх текстах. 10. Проблема інтерпретації особистих обставин у творчості письменника. 11. Основні методологічні підходи до аналізу біографії та творчості. Фактографічний та аналітичний підходи. 12. Межі застосування біографічного методу: суб'єктивізм і наукова об'єктивність. Комбіновані методи дослідження (біографічний + структурний, компаративний, психоаналітичний).
1.2.	<p>Принцип «конструювання біографії». Біографічна риторика (П. Бурд'є). Рецептивні аспекти реалізації біографічного жанру.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографія як наративний конструкт: традиційні та сучасні підходи. 2. Принцип «конструювання біографії». Біографія як текстова конструкція, а не об'єктивний запис життя. 3. Факти, їх відбір і інтерпретація: роль контексту, упереджень, ціннісних орієнтацій біографа. Співвідношення історичної достовірності та художньої інтерпретації у біографії. 4. Автобіографія та самоконструювання особистості в тексті. 5. Біографічна риторика за П'єром Бурд'є. Поняття «біографічної ілюзії» та критика традиційного біографізму. Риторичні стратегії побудови біографії. 6. Соціальне позиціонування автора і його біографа. 7. Взаємозв'язок між соціальним капіталом письменника та рецепцією його біографії. 8. Рецептивні аспекти реалізації біографічного жанру. Біографія як жанр та її сприйняття читачем. Вплив читацьких очікувань на формування біографічного дискурсу. 9. Проблема достовірності: що читацька аудиторія вважає «правдою» в біографії? 10. Біографія як медіа-продукт: роль масової культури у формуванні образу письменника.

1.3.	<p>Місця пам'яті як чинник формування біографічного дискурсу.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні засади дослідження місць пам'яті у біографічному дискурсі. Поняття «місця пам'яті» у культурології та історіографії (П. Нора, А. Ассман). 2. Символічний капітал місць пам'яті у формуванні образу письменника. 3. Фізичні, текстуальні та міфологізовані місця пам'яті. 4. Типологія місць пам'яті в біографічному дискурсі. 5. Географічні місця: рідні міста, будинки-музеї, літературні ландшафти. 6. Текстуальні місця: автобіографічні мотиви, символічні простори в художніх творах. 7. Інституційні місця: архіви, пам'ятники, меморіальні музеї як частина біографічного міфу. 8. Місця пам'яті у формуванні публічного та літературного образу письменника. Як топоси біографічної пам'яті впливають на інтерпретацію творчості автора? 9. Культурна ідентичність та історична пам'ять у біографічному дискурсі. 10. Літературний туризм і комерціалізація місць пам'яті.
1.4.	<p>Автобіографія як самопрезентація особистості. Хронотоп дитинства у художній автобіографії.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення автобіографії: жанрова специфіка, основні риси та функції. 2. Автобіографія як акт самопрезентації: суб'єктивний та об'єктивний виміри. 3. Взаємозв'язок автобіографічного тексту з культурним та історичним контекстом. 4. Поняття «автобіографічного пакту» (Ф. Леже, П. Рікер). Стратегія авторської самопрезентації в автобіографії. 5. Межі між автобіографією, мемуарами, щоденниками та художньою прозою. 6. Хронотоп дитинства у художній автобіографії. Теорія хронотопу (М. Бахтін) та її застосування щодо автобіографічного письма. 7. Образ дитинства як центральний структурний елемент автобіографії. 8. Способи репрезентації дитячого досвіду: пам'ять, ретроспекція, реконструкція. 9. Символічні простори дитинства: дім, природа, школа, місто/село. 10. Моделі автобіографічної нарації у відображенні дитинства. 11. Дитинство як міфологізований простір: ідеалізація vs. травматичний досвід. 12. Автобіографія та психологічний розвиток особистості (З. Фройд, К. Юнг). 13. Інтертекстуальність і стильові особливості зображення дитинства в автобіографіях. 14. Приклади художніх автобіографій із яскравим хронотопом дитинства (М. Пруст, І. Франко та ін.).
2.1.	<p>Поетикальні принципи аналізу біографічного тексту. Класифікація художньо-біографічної прози.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення біографічного тексту: межі між документальністю та художністю. Поетикальні принципи аналізу біографічного тексту. 2. Наративні стратегії в біографічному письмі. Авторська позиція (об'єктивна, суб'єктивна, змішана). Точки зору та способи їхнього розгортання (авторська, персонажна, зовнішня). 3. Художні засоби створення образу біографічного персонажа. Прямий і непрямий портрет. Внутрішній світ і психологічна мотивація.

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Часопросторові виміри біографічного тексту. Хронотоп життєпису (М. Бахтін). Ретроспекція, флешбеки, документальні вставки. 5. Інтертекстуальність у біографічних текстах. Взаємодія з історичними, літературними та філософськими джерелами. Цитати, алюзії, ремінісценції як спосіб інтерпретації особистості героя. 6. Класифікація художньо-біографічної прози. 7. За ступенем документальності. Документальна біографія (ґрунтується виключно на архівних даних, спогадах). Художньо-документальна біографія (поєднання фактичних і художніх елементів). Біографічний роман (домінування художньої інтерпретації подій). 8. За жанровими особливостями. Біографічна повість, роман. Мемуари та автобіографії. Літературні портрети та есе. Біографічна драма та кінобіографія. 9. За методологічним підходом. Психологічна біографія. Соціально-історична біографія. Інтелектуальна та культурна біографія. 10. Біографія як наративна реконструкція (постмодерністський підхід).
<p>2.2.</p>	<p>Жанрова специфіка біографічної малої прози. Художньо-біографічні оповідання й новела.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення біографічної малої прози: особливості жанру. Жанрова специфіка біографічної малої прози. 2. Основні риси біографічного оповідання та новели. 3. Композиційна структура: лаконічність, концентрація змісту, експресивність. 4. Поєднання документальності та художньої інтерпретації. 5. Способи характеротворення в малій прозі. Епізодичний принцип побудови. Використання діалогу, портрета, внутрішнього монологу. 6. Відмінності між біографічним оповіданням і новелою. 7. Художньо-біографічні оповідання й новела: тематика та поетика. Типи сюжетів. Ключові моменти життя особистості (дитинство, зустрічі, відкриття). Останні години життя митця або несподівані події. Взаємодія героя з історичним контекстом. 8. Стилистичні особливості біографічної малої прози. Символізм, метафоричність, психологізм. Фрагментарність як спосіб репрезентації особистості. Інтертекстуальність і ремінісценції. 9. Приклади художньо-біографічної малої прози в українській та світовій літературі. 10. Функції біографічної малої прози. Освітня та пізнавальна функція: популяризація особистостей. Історико-культурна: збереження пам'яті про особистість. Естетична: літературна цінність та вплив на читача.
<p>2.3.</p>	<p>Епістолярій як генологічний різновид художньо-документального жанру.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епістолярій у системі художньо-документальних жанрів. Визначення епістолярію: поняття, основні характеристики. Співвідношення з іншими жанрами: мемуарна проза, щоденник, автобіографія. Основні відмінності та спільні риси. Лист як жанровий феномен: межа між документальністю та художністю. 2. Історія розвитку епістолярного жанру: від античності до сучасності. 3. Генологічні особливості епістолярію. 4. Структура епістолярного тексту. Адресант – адресат: роль діалогічності. Формули звертання, прощання, підпис. Хронологічна фіксація та персональний стиль. 5. Жанрова типологія епістолярію. Особистий лист. Публічний лист

	<p>(відкритий лист, маніфест, звернення).</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Епістолярний роман. 7. Функції епістолярного жанру. 8. Епістолярій у літературному процесі. Відомі епістолярні твори в українській та світовій літературі. 9. Роль листів у вивченні творчості письменників (листування Лесі Українки, Тараса Шевченка, Оноре де Бальзака тощо). 10. Використання епістолярного жанру в художніх творах (епістолярні романи, листи як вставні тексти в белетристиці).
2.4.	<p>Щоденники, щоденникові нотатки як жанрові різновиди художньо-документальної прози. Жанрові параметри роману-біографії.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття художньо-документальної прози: поєднання документальності та художньої інтерпретації. 2. Щоденник як жанровий різновид художньо-документальної прози. Визначення та основні риси жанру. 3. Типологія щоденників. Літературні (авторські) щоденники (В. Стуса, О. Довженка). Персональні щоденники (самопрезентація, рефлексія). Подорожні щоденники. Воєнні щоденники (наприклад, «Щоденник Анни Франк»). 4. Композиційні особливості щоденника. Хронологічний принцип викладу. Відсутність єдиної фабули. Динамічність і відкритість структури. 5. Щоденникові нотатки як окремий жанровий різновид. Фрагментарність і ескізність записів. Спонтанність і суб'єктивність викладу. Літературна обробка щоденникових записів (збірки, публікації, літературна адаптація). Щоденникові нотатки в літературних творах (інтертекстуальність, «щоденники» персонажів у романах). 6. Жанрові параметри роману-біографії. Визначення жанру: поєднання художнього та біографічного письма. Основні особливості роману-біографії. Фактографічність + авторська інтерпретація. Образ письменника/історичної постаті як центральний елемент. Використання документів, листів, спогадів, щоденників у тексті. 7. Типологія біографічних романів. Документальний роман (з мінімальним авторським вимислом). Романізована біографія (поєднання факту та художньої вигадки). Психологічний біографічний роман (заглиблення у внутрішній світ персонажа). 8. Приклади біографічних романів. «Життя Марії» Стефана Цвейга, «Довженко без гриму» Володимира Панченка. 9. Співвідношення щоденникового та біографічного письма. Щоденник як джерело біографічного роману. Використання щоденників у художньому біографічному письмі. Трансформація приватного тексту в літературний наратив.
2.5.	<p>Жанр літературного портрету. Фрагментарна біографія як різновид художньо-біографічної прози.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Літературний портрет і фрагментарна біографія: жанрові особливості та відмінності. 2. Літературний портрет як жанр. Визначення та специфіка жанру. 3. Типологія літературних портретів. Психологічний портрет (заглиблення у внутрішній світ особистості). Культурно-історичний портрет (персона у контексті епохи). Аналітичний портрет (розгляд ідейного та творчого внеску). Мемуарний портрет (особисті враження про видатну особистість). 4. Композиційні особливості літературного портрета. Есейний характер.

	<p>Використання образних засобів. Інтерпретація особистості через символіку, метафори, аналогії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Приклади літературних портретів. "Портрет митця замолоду" Джеймса Джойса. Есеї Стефана Цвейга ("Три майстри", "Бальзак"). "Флобер" Жана-Поля Сартра. 6. Фрагментарна біографія як жанровий різновид художньо-біографічної прози. Визначення та характерні риси. Вибірковість матеріалу, відсутність цілісного життєпису. Фрагментарна композиція, мозаїчний наратив. Авторська інтерпретація ключових моментів життя. 7. Жанрові формати реалізації фрагментарної біографії. Біографічні нариси. Цикл есеїв. Біографічні замальовки. 8. Фрагментарність як метод осмислення особистості. Прийоми монтажу, колажу, мозаїчності. Поєднання документального матеріалу та художніх домислів. 9. Приклади фрагментарних біографій. "Бруно Шульц" Єжи Фіцовського (поєднання документального та есеїстичного письма). "Процес" Франца Кафки як автобіографічний фрагмент у художній формі. 10. Співвідношення жанру літературного портрета та фрагментарної біографії. Спільні та відмінні риси. Вплив суб'єктивного бачення автора на зображення особистості. Використання фрагментарності у побудові біографічного портрета.
2.6.	<p>Письмо про Себе фікційного суб'єкта. Автобіографія як наджанрове утворення.</p> <p><i>План</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автобіографічне письмо як феномен літератури та культури. Категорія "Я" в автобіографічному тексті: фікційний vs реальний суб'єкт. Поняття фікційного суб'єкта в автобіографічному письмі. Що таке фікційний суб'єкт? Конструйоване "Я" у тексті. Співвідношення реального автора, наратора й героя. 2. Теорії автобіографічного письма. Філіп Лежен: "автобіографічний пакт" vs "автобіографічна фікція". Пол де Ман: автобіографія як ретроспективна ілюзія. Жак Дерріда: "авто-біо-графія" як постійне переписування себе. 3. Автобіографія vs автобіографічна фікція. Межі між фактичним та уявним у наративі. Вигадка як спосіб конструювання "Я". Самопрезентація та автопортрет у літературі. 4. Автобіографія як наджанрове утворення. Автобіографічне письмо між літературою, філософією та історією. Автобіографія як "міжжанрова зона". Діалог автобіографії з мемуарами, щоденником, есеєм, романом. Основні типи автобіографічного письма. Класична автобіографія (Ж.-Ж. Руссо). Автобіографічний роман (Марсель Пруст, Томас Бернгард). Автофікція (Едуард Луї). 5. Межові жанрові форми. Сповідь, щоденник, літературний портрет. Документальна та експериментальна автобіографія. 6. Художні експерименти з автобіографією. Постмодерні автобіографічні стратегії (М. Кундера, Г. Г. Маркес). 7. Автобіографія у цифрову епоху: блог, соцмережі, мультимедіа. 8. Автобіографічна нарація та проблематика ідентичності. Чи можна "правдиво" розповісти про себе? 9. Перформативний характер автобіографії. Автобіографія як акт самоконструювання. Автобіографія та соціокультурний контекст. 10. Парадокси автобіографічного письма. Пам'ять і реконструкція минулого. Фрагментарність і нелінійність автобіографічного наративу. Автобіографія як метатекст: коментування себе.

№	Назва теми
1	Художня біографія як «поліфонічне» багатоголосе утворення. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
2	Тексти з непрямим авторським впливом (А. Труайя «Еміль Золя», П. Сипрію «Бальзак без маски», Ж. де Лангледа «Оскар Уайльд, або Правда масок»). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
3	Тексти з прямим авторським впливом (твори А. Моруа «Три Дюма», «Прометей, або Життя Бальзака»; Є.Люєка «Історія прекрасної бітинки»). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
4	Дослідження внутрішнього світу головного героя та написані у формі есе чи психологічної розвідки (роман-есе Б. Сушинського «Тарас Шевченко: геній в самотності»). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
5	Реальна біографія історичних осіб як ключ до розуміння життєпису вигаданого персонажа (Г. Грасс «Траєкторія краба»). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
6	Зародження ідей біографічного кшталту (Ксенофонт „Кіропедія”, Плутарх „Порівняльні життєписи”, „Життєпис найславніших митців, скульпторів та архітекторів” Дж. Вазарі). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
7	Окреслення перспективи вивчення ідеальних біографічних легенд для історії літератури. Біографічна легенда як справжній літературний факт. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
8	Біографія та автобіографія у кіно. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
9	Біографія та автобіографія у візуальних видах мистецтва. <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>
10	Приклад практичного застосування біографічного методу в літературознавчому дослідженні (аналіз наукових статей, монографій, авторефератів дисертацій). <i>Вид роботи: усні та письмові відповіді</i>

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психоаналітичні розвідки про митців, написані професійними психоаналітиками (З. Фройд – про Шекспіра, К.Г. Юнг – про Джойса, С. Балей – про Шевченка).	5
2.	Розвідка Л. Стречі «Відомі вікторіанці» (1918) щодо «нової, або сучасної біографії».	5
3.	Комплексне вивчення особливостей «сучасної біографії» А. Моруа («Аспекти біографії»).	5
4.	Паратекстуальні особливості художньо-біографічної прози.	5
5.	Терміни „біофікція”, або „фікціональна біографія”.	5
6.	Біографічна фальсифікація.	5
7.	Дослідження біографії митця в контексті наукового узагальнення персонології.	5
8.	Архівістика у дослідженні біографії.	5
9.	Особливий тип межі між автором і героєм в автобіографічному творі. Аналіз показових автобіографічних текстів.	5
10.	Можливі ідейні формати автобіографії: розкриття концепції особистості, особистість в історичній перспективі та духовна автобіографія.	5
11.	Написати автобіографію у довільному форматі (креативний стиль, творчий	5

	підхід). Обсяг – 1-2 сторінки формату А4.	
12.	Прокоментувати використання біографічного методу у матеріалах конференцій „Модуси автобіографічного письма”, „Біографія як текст”.	10
13.	Самостійне опрацювання методологічних праць.	10

Контроль виконання та оцінювання завдань, винесених на самостійне опрацювання, проводимо в процесі вивчення тем кожного змістового модуля.

Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

- *Інноваційні технології навчання:* модульне навчання, дистанційне навчання, контекстне навчання, імітаційне навчання, проблемне навчання.
- *Підходи до навчання:* діяльнісний, системний, компетентнісний, особистісно-орієнтований, синергетичний.
- *Принципи навчання:* демократичності, добровільності, рівноправності, поваги до особистості при дотриманні окреслених норм (правил, вимог, обов’язків), ціннісних орієнтирів кожної зі сторін, що передбачає активну взаємодію у реалізації спільних освітніх завдань при відповідальності кожного за отримані результати.
- *Методи навчання:*
 - словесні: навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, опрацювання дискусійних питань (метод визначення позиції, відстоювання заданої позиції, зміна позиції, порівняння альтернативних позицій, дискусія, дебати, диспути);
 - наочні: демонстрація, ілюстрація; дослід,
 - методи наукового пізнання: індукція, дедукція; традукція;
 - методи навчання за характером пізнавальної діяльності здобувачів освіти: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький;
 - активні методи: дидактичні ігри, аналіз конкретних ситуацій, вирішення проблемних завдань, мозкова атака, незавершені ідеї, case-метод).
 - кооперативні методи навчання: парне навчання, ротаційні трійки, карусель, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей, акваріум, загальне коло, мозаїка, дерево рішень.

Система контролю та оцінювання

Система контролю та оцінювання проводиться в формі поточного та підсумкового контролю.

1. Поточний контроль перевірки засвоєного матеріалу передбачає такі форми контролю та оцінювання:

- усні відповіді (фронтальне опитування, вибіркоче опитування, дискусії, презентації);
- письмові завдання (самостійні роботи, реферати, творчі роботи, термінологічні диктанти, проекти, робота з друкованими науковими виданнями, інтернет-джерелами; модульні контрольні роботи);
- тести.

2. Підсумковий контроль: залік (тести і письмова робота).

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання

	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом
--	----------	--

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за виконання модульної контрольної роботи. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2						40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Відповідно до «**Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти**» (протокол № 16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) під час вивчення дисципліни здобувачеві освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке біографічний метод у літературознавстві і як він виник?
2. Які теоретичні основи лежать в основі біографічного методу?
3. Як біографія письменника впливає на його світогляд і творчість?
4. В чому полягає зв'язок між біографією письменника та його художньою творчістю?
5. Як біографічний підхід розвивався в працях І. Тена, С. Цвейга та інших літературознавців?
6. Яку роль відіграють психологічні теорії Фрейда та Юнга у розвитку біографічного методу?
7. Хто з українських дослідників розвивав біографічний метод?
8. Як впливають дитинство та соціальне середовище на творчість письменника?
9. Як біографічний метод дозволяє інтерпретувати особисті обставини письменника?
10. Які методологічні підходи існують для аналізу біографії письменника?
11. У чому полягають проблеми суб'єктивізму та об'єктивності при використанні біографічного методу?
12. Як можна комбінувати біографічний метод з іншими підходами, такими як структурний або психоаналітичний?
13. Що таке біографія як нарративний конструкт і як її вивчають в літературознавстві?
14. Яка роль фактів і їх інтерпретації у біографії письменника?
15. Що таке біографічна риторика і як вона аналізується у творах письменників?
16. Як соціальне позиціонування автора впливає на його біографічне зображення?
17. Як соціальний капітал письменника взаємодіє з реценцією його біографії?

18. Як біографія письменника може сприйматися читачами через жанрові та стилістичні аспекти?
19. Як впливають читацькі очікування на формування біографічного дискурсу?
20. Які аспекти біографії можуть бути піддані критиці з боку аудиторії?
21. Що означає термін "біографія як медіа-продукт"?
22. Як культура масових медіа формує образ письменника через його біографію?
23. Що таке місця пам'яті у біографічному дискурсі?
24. Яка роль символічного капіталу місць пам'яті у формуванні образу письменника?
25. Які різні типи місць пам'яті можна визначити у контексті літературознавства?
26. Як інституційні місця, такі як архіви та пам'ятники, стають частинами біографічного міфу?
27. Як культурна ідентичність письменника формується через місця пам'яті?
28. Яким чином літературний туризм пов'язаний з місцями пам'яті письменників?
29. Як визначають автобіографію як жанр і які її основні риси?
30. Що таке автобіографічний пакт і яку роль він відіграє в автобіографічному письмі?
31. Яка межа між автобіографією, мемуарами та щоденниками?
32. Як дитинство зображується в автобіографії через концепцію хронотопу?
33. Які техніки репрезентації дитячого досвіду використовуються в автобіографії?
34. Як ми можемо спостерігати ідеалізацію чи травматичний досвід дитинства в автобіографії?
35. Як автобіографічне письмо пов'язане з психологічним розвитком особистості?
36. Які літературні та стильові особливості притаманні автобіографічним творам?
37. Які принципи інтертекстуальності використовуються для зображення дитинства в автобіографіях?
38. Як автобіографічні твори взаємодіють з літературними та історичними джерелами?
39. Як різні жанри біографії (мемуари, есеї, романи) відрізняються за методологією?
40. Що таке біографічний роман і як він поєднує художнє та фактографічне письмо?
41. Як щоденник може бути використаний в художньо-біографічному письмі?
42. Як епістолярний жанр взаємодіє з іншими біографічними жанрами, такими як мемуари та щоденники?
43. Які функції виконують листи у вивченні творчості письменників?
44. Як епістолярій може бути використаний у художній літературі?
45. Які генетичні особливості притаманні епістолярному жанру?
46. Як щоденники можуть бути використані для реконструкції біографії письменника?
47. Як жанр літературного портрета допомагає у розумінні особистості письменника?
48. Що таке фрагментарна біографія і як її структура впливає на сприйняття автора?
49. Як мозаїчність у біографічних текстах допомагає в осмисленні особистості?
50. Які стилістичні особливості притаманні художньо-біографічним романам, оповіданням та новелам?

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень

1. Значення біографічного методу в літературознавстві. Історичні передумови виникнення методу. Основні представники та розвиток біографічного методу.
2. Теоретичні засади біографічного методу. Визначення та ключові поняття. Біографія як фактор формування світогляду письменника. Взаємозв'язок біографії та художньої творчості.
3. Біографічний метод у світовому та українському літературознавстві. Біографічний підхід у працях І. Тена, С. Цвейга, Д. Нортропа. Вплив психології та психоаналізу на метод (З. Фройд, К. Юнг). Українські дослідники біографічного методу (М. Грушевський, С. Єфремов, І. Дзюба).
4. Біографія та особистість письменника як визначальні моменти творчості. Дитинство та соціальне середовище як чинники творчості.
5. Проблема інтерпретації особистих обставин у творчості письменника.
6. Основні методологічні підходи до аналізу біографії та творчості. Фактографічний та аналітичний підходи.
7. Межі застосування біографічного методу: суб'єктивізм і наукова об'єктивність. Комбіновані методи дослідження (біографічний + структурний, компаративний, психоаналітичний).

8. Біографія як наративний конструкт: традиційні та сучасні підходи.
9. Принцип «конструювання біографії». Біографія як текстова конструкція, а не об'єктивний запис життя.
10. Факти, їх відбір і інтерпретація: роль контексту, упереджень, ціннісних орієнтацій біографа. Співвідношення історичної достовірності та художньої інтерпретації у біографії.
11. Автобіографія та самоконструювання особистості в тексті.
12. Біографічна риторика за П'єром Бурд'є. Поняття «біографічної ілюзії» та критика традиційного біографізму. Риторичні стратегії побудови біографії.
13. Соціальне позиціонування автора і його біографа.
14. Взаємозв'язок між соціальним капіталом письменника та рецепцією його біографії.
15. Рецептивні аспекти реалізації біографічного жанру. Біографія як жанр та її сприйняття читачем. Вплив читацьких очікувань на формування біографічного дискурсу.
16. Проблема достовірності: що читацька аудиторія вважає «правдою» в біографії?
17. Біографія як медіа-продукт: роль масової культури у формуванні образу письменника.
18. Теоретичні засади дослідження місць пам'яті у біографічному дискурсі. Поняття «місця пам'яті» у культурології та історіографії (П. Нора, А. Ассман).
19. Символічний капітал місць пам'яті у формуванні образу письменника.
20. Фізичні, текстуальні та міфологізовані місця пам'яті.
21. Типологія місць пам'яті в біографічному дискурсі.
22. Географічні місця: рідні міста, будинки-музеї, літературні ландшафти.
23. Текстуальні місця: автобіографічні мотиви, символічні простори в художніх творах.
24. Інституційні місця: архіви, пам'ятники, меморіальні музеї як частина біографічного міфу.
25. Місця пам'яті у формуванні публічного та літературного образу письменника. Як топоси біографічної пам'яті впливають на інтерпретацію творчості автора?
26. Культурна ідентичність та історична пам'ять у біографічному дискурсі.
27. Літературний туризм і комерціалізація місць пам'яті.
28. Визначення автобіографії: жанрова специфіка, основні риси та функції.
29. Автобіографія як акт самопрезентації: суб'єктивний та об'єктивний виміри.
30. Взаємозв'язок автобіографічного тексту з культурним та історичним контекстом.
31. Поняття «автобіографічного пакту» (Ф. Леже, П. Рікер). Стратегія авторської самопрезентації в автобіографії.
32. Межі між автобіографією, мемуарами, щоденниками та художньою прозою.
33. Хронотоп дитинства у художній автобіографії. Теорія хронотопу (М. Бахтін) та її застосування щодо автобіографічного письма.
34. Образ дитинства як центральний структурний елемент автобіографії.
35. Способи репрезентації дитячого досвіду: пам'ять, ретроспекція, реконструкція.
36. Символічні простори дитинства: дім, природа, школа, місто/село.
37. Моделі автобіографічної нарації у відображенні дитинства.
38. Дитинство як міфологізований простір: ідеалізація vs. травматичний досвід.
39. Автобіографія та психологічний розвиток особистості (З. Фройд, К. Юнг).
40. Інтертекстуальність і стильові особливості зображення дитинства в автобіографіях.
41. Приклади художніх автобіографій із яскравим хронотопом дитинства (М. Пруст, І. Франко та ін.).
42. Визначення біографічного тексту: межі між документальністю та художністю. Поетикальні принципи аналізу біографічного тексту.
43. Наративні стратегії в біографічному письмі. Авторська позиція (об'єктивна, суб'єктивна, змішана). Точки зору та способи їхнього розгортання (авторська, персонажна, зовнішня).
44. Художні засоби створення образу біографічного персонажа. Прямий і непрямий портрет. Внутрішній світ і психологічна мотивація.
45. Часопросторові виміри біографічного тексту. Хронотоп життєпису (М. Бахтін). Ретроспекція, флешбеки, документальні вставки.
46. Інтертекстуальність у біографічних текстах. Взаємодія з історичними, літературними та філософськими джерелами. Цитати, алюзії, ремінісценції як спосіб інтерпретації особистості героя.

47. Класифікація художньо-біографічної прози.
48. За ступенем документальності. Документальна біографія (ґрунтується виключно на архівних даних, спогадах). Художньо-документальна біографія (поєднання фактичних і художніх елементів). Біографічний роман (домінування художньої інтерпретації подій).
49. За жанровими особливостями. Біографічна повість, роман. Мемуари та автобіографії. Літературні портрети та есе. Біографічна драма та кінобіографія.
50. За методологічним підходом. Психологічна біографія. Соціально-історична біографія. Інтелектуальна та культурна біографія.
51. Біографія як наративна реконструкція (постмодерністський підхід).
52. Визначення біографічної малої прози: особливості жанру. Жанрова специфіка біографічної малої прози.
53. Основні риси біографічного оповідання та новели.
54. Композиційна структура: лаконічність, концентрація змісту, експресивність.
55. Поєднання документальності та художньої інтерпретації.
56. Способи характеротворення в малій прозі. Епізодичний принцип побудови. Використання діалогу, портрета, внутрішнього монологу.
57. Відмінності між біографічним оповіданням і новелою.
58. Художньо-біографічні оповідання й новела: тематика та поетика. Типи сюжетів. Ключові моменти життя особистості (дитинство, зустрічі, відкриття). Останні години життя митця або несподівані події. Взаємодія героя з історичним контекстом.
59. Стилiстичні особливості біографічної малої прози. Символізм, метафоричність, психологізм. Фрагментарність як спосіб репрезентації особистості. Інтертекстуальність і ремінісценції.
60. Приклади художньо-біографічної малої прози в українській та світовій літературі.
61. Функції біографічної малої прози. Освітня та пізнавальна функція: популяризація особистостей. Історико-культурна: збереження пам'яті про особистість. Естетична: літературна цінність та вплив на читача.
62. Епістолярій у системі художньо-документальних жанрів. Визначення епістолярію: поняття, основні характеристики. Співвідношення з іншими жанрами: мемуарна проза, щоденник, автобіографія. Основні відмінності та спільні риси. Лист як жанровий феномен: межа між документальністю та художністю.
63. Історія розвитку епістолярного жанру: від античності до сучасності.
64. Генологічні особливості епістолярію.
65. Структура епістолярного тексту. Адресант – адресат: роль діалогічності. Формули звертання, прощання, підпис. Хронологічна фіксація та персональний стиль.
66. Жанрова типологія епістолярію. Особистий лист. Публічний лист (відкритий лист, маніфест, звернення).
67. Епістолярний роман.
68. Функції епістолярного жанру.
69. Епістолярій у літературному процесі. Відомі епістолярні твори в українській та світовій літературі.
70. Роль листів у вивченні творчості письменників (листування Лесі Українки, Тараса Шевченка, Оноре де Бальзака тощо).
71. Використання епістолярного жанру в художніх творах (епістолярні романи, листи як вставні тексти в белетристиці).
72. Поняття художньо-документальної прози: поєднання документальності та художньої інтерпретації.
73. Щоденник як жанровий різновид художньо-документальної прози. Визначення та основні риси жанру.
74. Типологія щоденників. Літературні (авторські) щоденники (В. Стуса, О. Довженка). Персональні щоденники (самопрезентація, рефлексія). Подорожні щоденники. Воєнні щоденники (наприклад, «Щоденник Анни Франк»).
75. Композиційні особливості щоденника. Хронологічний принцип викладу. Відсутність єдиної фабули. Динамічність і відкритість структури.

76. Щоденникові нотатки як окремий жанровий різновид. Фрагментарність і ескізність записів. Спонтанність і суб'єктивність викладу. Літературна обробка щоденникових записів (збірки, публікації, літературна адаптація). Щоденникові нотатки в літературних творах (інтертекстуальність, «щоденники» персонажів у романах).
77. Жанрові параметри роману-біографії. Визначення жанру: поєднання художнього та біографічного письма. Основні особливості роману-біографії. Фактографічність + авторська інтерпретація. Образ письменника/історичної постаті як центральний елемент. Використання документів, листів, спогадів, щоденників у тексті.
78. Типологія біографічних романів. Документальний роман (з мінімальним авторським вимислом). Романізована біографія (поєднання факту та художньої вигадки). Психологічний біографічний роман (заглиблення у внутрішній світ персонажа).
79. Приклади біографічних романів. «Життя Марії» Стефана Цвейга, «Довженко без гриму» Володимира Панченка.
80. Співвідношення щоденникового та біографічного письма. Щоденник як джерело біографічного роману. Використання щоденників у художньому біографічному письмі. Трансформація приватного тексту в літературний наратив.
81. Літературний портрет і фрагментарна біографія: жанрові особливості та відмінності.
82. Літературний портрет як жанр. Визначення та специфіка жанру.
83. Типологія літературних портретів. Психологічний портрет (заглиблення у внутрішній світ особистості). Культурно-історичний портрет (персона у контексті епохи). Аналітичний портрет (розгляд ідейного та творчого внеску). Мемуарний портрет (особисті враження про видатну особистість).
84. Композиційні особливості літературного портрета. Есейний характер. Використання образних засобів. Інтерпретація особистості через символіку, метафори, аналогії.
85. Приклади літературних портретів. "Портрет митця замолоду" Джеймса Джойса. Есеї Стефана Цвейга ("Три майстри", "Бальзак"). "Флобер" Жана-Поля Сартра.
86. Фрагментарна біографія як жанровий різновид художньо-біографічної прози. Визначення та характерні риси. Вибірковість матеріалу, відсутність цілісного життєпису. Фрагментарна композиція, мозаїчний наратив. Авторська інтерпретація ключових моментів життя.
87. Жанрові формати реалізації фрагментарної біографії. Біографічні нариси. Цикл есеїв. Біографічні замальовки.
88. Фрагментарність як метод осмислення особистості. Прийоми монтажу, колажу, мозаїчності. Поєднання документального матеріалу та художніх домислів.
89. Приклади фрагментарних біографій. "Бруно Шульц" Єжи Фіцовського (поєднання документального та есеїстичного письма). "Процес" Франца Кафки як автобіографічний фрагмент у художній формі.
90. Співвідношення жанру літературного портрета та фрагментарної біографії. Спільні та відмінні риси. Вплив суб'єктивного бачення автора на зображення особистості. Використання фрагментарності у побудові біографічного портрета.
91. Автобіографічне письмо як феномен літератури та культури. Категорія "Я" в автобіографічному тексті: фікційний vs реальний суб'єкт. Поняття фікційного суб'єкта в автобіографічному письмі. Що таке фікційний суб'єкт? Конструйоване "Я" у тексті. Співвідношення реального автора, наратора й героя.
92. Теорії автобіографічного письма. Філіп Лежен: "автобіографічний пакт" vs "автобіографічна фікція". Пол де Ман: автобіографія як ретроспективна ілюзія. Жак Дерріда: "авто-біо-графія" як постійне переписування себе.
93. Автобіографія vs автобіографічна фікція. Межі між фактичним та уявним у наративі. Вигадка як спосіб конструювання "Я". Самопрезентація та автопортрет у літературі.
94. Автобіографія як наджанрове утворення. Автобіографічне письмо між літературою, філософією та історією. Автобіографія як "міжжанрова зона". Діалог автобіографії з мемуарами, щоденником, есеєм, романом. Основні типи автобіографічного письма. Класична автобіографія (Ж.-Ж. Руссо). Автобіографічний роман (Марсель Пруст, Томас Бернгард). Автофікція (Едуард Луї).

95. Межові жанрові форми. Сповідь, щоденник, літературний портрет. Документальна та експериментальна автобіографія.
96. Художні експерименти з автобіографією. Постмодерні автобіографічні стратегії (М. Кундера, Г. Г. Маркес).
97. Автобіографія у цифрову епоху: блог, соцмережі, мультимедіа.
98. Автобіографічна нарація та проблематика ідентичності. Чи можна "правдиво" розповісти про себе?
99. Перформативний характер автобіографії. Автобіографія як акт самоконструювання. Автобіографія та соціокультурний контекст.
100. Парадокси автобіографічного письма. Пам'ять і реконструкція минулого. Фрагментарність і нелінійність автобіографічного наративу. Автобіографія як метатекст: коментування себе.

Рекомендована література

Базова (основна)

1. Ассман А. Простори спогади: форми та трансформації культурної пам'яті. Київ : Ніка-Центр, 2012. 440 с.
2. Біографія як текст : матеріали XI Міжнародної поетикологічної конференції (16-17 жовтня 2014 р). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2014. 137 с.
3. Левчук Ю. О. Біографізм як чинник жанротворення (на матеріалі творчості Лесі Українки). Питання літературознавства. 2014. Вип. 89. С. 126–136.
4. Голубович І. В. Біографічний метод [електронний ресурс]. Велика українська енциклопедія. - 2021. - 16 жовтня. - [https://vue.gov.ua/Біографічний метод](https://vue.gov.ua/Біографічний_метод).
5. Гундорова Т. *Леся Українка. Книги Сивілли*. Vivat, 2023, 304 с.
6. Менджулін В. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні. Київ: НаУКМА, Аграр Медіа груп, 2010. 455 с.
7. Павленко Ю. Ю. Письмо про Себе фікційного суб'єкта: модус біографії на перетині методологій. Питання літературознавства. 2014. Вип. 89. С. 41–51.
8. Поліфонія сковородинських дискурсів : колективна монографія / за заг. ред. А. Тичініної; передмова О. Бродецького, А. Тичініної. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 270 с.

Допоміжна

1. Ададуров В. «Переставляючи слова у століттях»: інтелектуальна біографія Ілька Борщака. Львів: Видавництво УКУ, 2024. 540 с.
2. Астрахан Н. І. Біографія Сократа в контексті розвитку античної драми. Питання літературознавства. 2014. Вип. 89. С. 165–177.
3. Бабенко Т. Особливості авторської присутності в текстах сучасної художньо-біографічної прози. Слово і Час. 2005. № 10. С.39-45.
4. Ващенко В. Концепт «інтелектуальна біографія» та конструювання «наукових біографій» в українській історіографії. Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки. Вип. 4. Київ, 2009. С. 475–486.
5. Висоцька Н. О. (Авто)біографічна фальсифікація як знаряддя десакралізації канонічного автора („Трагедія Артура” А. Філіпса). Питання літературознавства. 2015. Вип. 91. С. 34–45.
6. Голубович І.В. Біографія як соціокультурний феномен: методологія аналізу в гуманітарному знанні. Інтегративна антропологія. 2009. №1(13). С.47–53.
7. Маценка С. П. Музика як складова біографічного тексту. Питання літературознавства. 2014. Вип. 89. С. 29–40.
8. Менджулін В. І. Біографія філософа після "смерті автора": випадок Фуко. Українська біографістика. 2010. Вип. 6. С. 40-53. URL: http://ub.nbuuv.gov.ua/doc/ubi_2010_6_3.
9. Мороз Л. В. Об'єктивне і суб'єктивне у жанрі літературної біографії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец.10.01.06 „Теорія літератури”. Київ, 2000. 16 с.

10. Овдійчук Л. М. Жанрово-стильові особливості сучасної біографічної прози для дітей. Питання літературознавства. 2014. Вип. 90. С. 156–169.
11. Сучасні літературознавчі студії. Модуси автобіографічного письма. Збірник наукових праць. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2010. Вип. 7. 314с.
12. Тичініна А.Р. Сучасні методологічні практики : навчально-методичний посібник; передмова О.В. Червінської. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. 160 с.
13. Цяпа А. Біографія і автобіографія: діалог про найвищу інстанцію (на матеріалі творів У. Самчука та Е. Канетті). Слово і час : науковий журнал. Липень 2006 . Вип. 7 . С. 35-40.
14. Чедолума І. Дилеми українського Мефістофеля: інтелектуальна біографія Михайла Рудницького (1889–1975). – Львів: «Манускрипт-Львів», 2024. – 452 с.
15. Черкашина Т. Ю. Наративні особливості художньо-біографічної прози : автор і читач : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.06 „Теорія літератури”. Тернопіль, 2007. 20 с.
16. Tuczynina A. Literary Specificity of Narration in the Drawing Stylistics of Bruno Schulz. Konteksty, 2021. 4 (335). p. 53-60. Institute of Art of the Polish Academy of Sciences Konteksty. Polska sztuka ludowa. URL: <http://www.konteksty.pl/summaries/103,335>.

9. Інформаційні ресурси

1. <https://archive.org/details/literaturoznacchat2/page/n565/mode/1up?view=theater>
2. https://shron1.chtyvo.org.ua/Volkov_Anatolii/Leksykon_zahalnoho_ta_poivnialnoho_literaturoznacstva.pdf?
3. http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21IID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILE=&2_S21STR=PI_2016_93_5
4. <http://www.nbuv.gov.ua>
5. <https://archer.chnu.edu.ua>
6. <https://scholar.google.com.ua/citations?user=OntIviQAAAAJ&hl=uk>
7. <https://access.clarivate.com/login?app=wos&alternative=true&shibShireURL=https:%2F%2Fwww.wbofknowledge.com%2F%3Fauth%3DShibboleth&shibReturnURL=https:%2F%2Fwww.wbofknowledge.com%2F%3Fmode%3DNextgen%26action%3Dtransfer%26path%3D%252Fwos%252Fwoscc%252Fbasic-search%26DestApp%3DUA&referrer=mode%3DNextgen%26path%3D%252Fwos%252Fwoscc%252Fbasic-search%26DestApp%3DUA%26action%3Dtransfer&roaming=true>
8. <https://www.scopus.com/home.uri>
9. <https://psbooks.com.ua/product-category/drow/art-bios/>
10. https://historybooks.com.ua/prosmotr_podrobnuy.php?id=7679
11. <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1350>

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання політики академічної доброчесності учасниками освітнього процесу під час вивчення навчальної дисципліни є принциповим. Академічна недоброчесність не допускається та має нульову толерантність. Регулювання дотримання академічної доброчесності здійснюється відповідно до таких документів:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>
- ✓ Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/f5eleobm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

- ✓ Письмові роботи підлягають перевірці за допомогою сервісів Unicheck чи Turnitin.